Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1576

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 januari 2016

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) over handelsvraagstukken op 2 februari 2016 te Amsterdam, waaraan EU-Ministers verantwoordelijk voor handelspolitiek zullen deelnemen.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

kst-21501-02-1576
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2016

RAAD BUITENLANDSE ZAKEN 2 FEBRUARI 2016

Op 2 februari a.s. vindt de informele Raad voor Buitenlandse Zaken over handelsvraagstukken (RBZ) plaats in Amsterdam. Op de agenda staan de WTO/post-Nairobi (inclusief het Information Technology Agreement (ITA), het Milieugoederen Akkoord (EGA), het verdrag inzake de handel in diensten (TiSA)) en de onderhandelingen over het EU-VS vrijhandelsakkoord, Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP). Tijdens de gezamenlijke lunch van de Europese Ministers voor ontwikkelingssamenwerking en de Europese Ministers van internationale handel zal er gesproken worden over de verduurzaming van mondiale waardeketens.

WTO/post-Nairobi

Allereerst zal de Commissie terugblikken op de behaalde resultaten van de tiende Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie (MC10), die 15-19 december 2015 plaatsvond in Nairobi. Het meest in het oog springende resultaat binnen de Doha Ontwikkelingsagenda is dat voor het eerst bindende afspraken zijn gemaakt over de afschaffing van exportsubsidies in de landbouwsector. Tevens hebben de WTO-leden met de slotverklaring de eerste voorzichtige stap gezet naar het agenderen van nieuwe onderwerpen en naar hervorming van de onderhandelingsstructuur. Deze «post-Nairobi-discussie» zal naar verwachting in het komende jaar concreter vorm krijgen.

Verder zal de Commissie de Raad informeren over laatste ontwikkelingen binnen de plurilaterale onderhandelingen.

Uitbreiding Information Technology Agreement (ITA-2)

Tijdens de Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie zijn 53 WTO-leden, inclusief de Unie en haar lidstaten, tot een akkoord gekomen over de uitbreiding van het informatietechnologie-akkoord (inclusief afbouwtermijnen). Met dit nieuwe akkoord worden nog eens 201 productlijnen op IT-gebied vrijgemaakt van importheffingen. Op 65 procent van de producten zullen importheffingen al op 1 juli 2016 verdwijnen. Binnen drie jaar zal 89 procent van de tarieflijnen vrijgemaakt zijn en in zeven jaar zullen tarieven op alle producten van de overeengekomen productlijst teruggebracht zijn naar een nultarief.

Het sluiten van ITA-2 na meer dan drie jaar onderhandelen is een belangrijke ontwikkeling. Bovendien betreft het het eerste tariefverlagende akkoord in de WTO sinds haar oprichting.

Het Milieugoederen Akkoord (Environmental Goods Agreement – EGA)

In 2015 is grote vooruitgang geboekt in de onderhandelingen over een overeenkomst voor milieugoederen tussen 17 WTO-leden, waaronder de EU. Doel is te komen tot een lijst van milieugoederen waarvoor de importtarieven worden afgeschaft. Het betreft producten in hoofdcategorieën als luchtvervuiling, beheer van afval, hernieuwbare energie en energiebesparing, waterzuivering, geluidsoverlast en *«resource efficiency»*.

Dit moet een bijdrage leveren aan een verbeterde en goedkopere aanpak van milieuvraagstukken, waaronder het bereiken van klimaatdoelen.

Een politiek akkoord hierover bleek echter nog een brug te ver voor de Ministeriële WTO conferentie in Nairobi. Zaken als de selectie van goederen die een juiste bijdrage levert aan het behalen van milieudoelen

en de uitvoerbaarheid (voor industrie en douane) spelen daarbij een belangrijke rol. De onderhandelingen over de precieze lijst, eventuele aanverwante diensten en de tekst van het akkoord vereisen meer tijd en dit zal in 2016 worden voortgezet. Het momentum dat is ontstaan door het klimaatakkoord in Parijs, mag niet verloren gaan. De EU blijft daarom streven naar een ambitieus akkoord. De volgende onderhandelingsronde wordt naar verwachting gehouden eind februari.

Verdrag inzake de handel in diensten (Trade in Services Agreement (TiSA))

Multilaterale onderhandelingen over betere markttoegang voor grensoverschrijdende dienstverleners liggen al geruime tijd stil. Opkomende economieën zoals Brazilië, China en India staan hiervoor op dit moment niet open, omdat deze landen voortgang op diensten koppelen aan een akkoord op landbouwgebied binnen de WTO. Wel worden er door vele landen bilaterale handelsverdragen gesloten, waarin afspraken worden gemaakt over de handel in diensten. Voor wereldwijd actieve bedrijven neemt hierdoor de complexiteit van het zakendoen toe vanwege de verschillende regelgevende kaders. Vandaar dat er sinds 2012 door een groep van WTO-leden wordt onderhandeld over een plurilateraal akkoord over handel in diensten, te weten het Trade in Services Agreement (TiSA). Samen vertegenwoordigen de deelnemende landen ruim 70% van de wereldhandel in diensten.

Het voorzitterschap van de onderhandelingen rouleert tussen de Europese Unie, Australië en de Verenigde Staten. Afgelopen najaar hebben de EU, Australië en de Verenigde Staten afgelopen najaar een gezamenlijke *roadmap* opgesteld om het tempo te bespoedigen met als doel een akkoord op hoofdlijnen te bereiken in het najaar van 2016. Van 29 november tot en met 4 december 2015 heeft de eerste onderhandelingsronde plaatsgevonden op basis van deze hernieuwde aanpak. Dit heeft geleid tot significante voortgang. Zo is er brede consensus over de hoofdstukken ten aanzien van financiële dienstverlening, nationale regelgeving en transparantie. Ook op het gebied van kennismigratie zijn belangrijke stappen gezet, bijvoorbeeld steun voor het Europese protocol voor terugkeer van oneigenlijke kennismigranten. Tijdens de komende onderhandelingsronde van 1 tot en met 4 februari zal met name gesproken worden over telecommunicatie, digitale economie en elektronische handel.

EU-VS handelsakkoord (TTIP)

Tijdens de RBZ zal de Europese Commissie de voortgang van de onderhandelingen presenteren met een vooruitblik op de 12e onderhandelingsronde, die in de week van 22 februari in Brussel plaatsvindt.

Sinds juli 2013 onderhandelen de VS en de EU over het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP). Na de 11e onderhandelingsronde in de week van 19 oktober, heeft Europees Commissaris Malmström op 11 december 2015 een ontmoeting gehad met handelsvertegenwoordiger Froman van de Verenigde Staten. In een gezamenlijke verklaring hebben ze aangegeven zich te zullen inzetten om snel een ambitieus, veelomvattend akkoord te bereiken dat economische groei en werkgelegenheid bevordert, een strategisch partnerschap versterkt en dat de gezamenlijke waarden van beide regio's reflecteert. Ook is afgesproken dat in 2016 het werk geïntensiveerd wordt om verdere voortgang in de onderhandelingen te bewerkstelligen. Daarvoor zullen meer onderhandelingssessies plaatsvinden en zullen er meer consultaties op ministerieel niveau zijn.

Over het EU-voorstel voor investeringsbescherming en de beslechting van investeringsgeschillen met het Investment Court System, hebben nog geen besprekingen plaatsgevonden. Dit voorstel is op 12 november 2015 aan de VS gestuurd.

Tijdens de 12e onderhandelingsronde worden de gesprekken met de VS over alle onderwerpen – inclusief investeringsbescherming – hervat.

Transparantie in de onderhandelingen blijft een essentieel punt voor het kabinet. Europees Commissaris Malmström heeft al veel positieve stappen gezet. Zo zijn bijna alle EU-tekstvoorstellen voor de onderhandelingen beschikbaar voor het publiek. Tijdens de RBZ van 27 november jl. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1558) heeft de Commissie aangegeven dat lidstaten en leden van nationale parlementen op korte termijn toegang krijgen tot geconsolideerde onderhandelingsteksten in *reading rooms* in ministeries in hoofdsteden. Het kabinet heeft conform motie Jasper van Dijk (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1490) gepleit bij de Europese Commissie en de VS voor inzage van de geconsolideerde onderhandelingsteksten voor nationale parlementariërs en heeft de toezegging van de Europese Commissie verwelkomd.

Binnen de Raad is brede steun voor TTIP. Het gedeelde standpunt is dat het akkoord veel voordelen kan opleveren. Zowel de Verenigde Staten als de Europese Commissie hebben aangegeven de onderhandelingen voor het einde van 2016 te willen afronden. Het kabinet en de Europese Commissie zijn echter van mening dat het bereiken van een inhoudelijk goed akkoord zwaarder weegt dan de snelheid waarmee het onderhandelingsproces afgerond wordt.

Lunchitem: EU en verduurzaming mondiale waardeketens

De informele Handelsraad en de informele OS-Raad vinden aaneengesloten plaats met een gezamenlijke lunch van de Europese Ministers voor ontwikkelingssamenwerking en de Europese Ministers van internationale handel. Tijdens de lunch wordt bediscussieerd hoe handel- en OS-beleid kunnen bijdragen aan de verduurzaming van mondiale waardeketens.

De uitkomsten van de door Nederland georganiseerde conferentie «EU and Global Value Chains» op 7 december 2015 vormen de basis voor de discussie. De discussie beoogt een bijdrage te leveren aan de herziene Aid for Trade Strategy die zich onder andere richt op het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen in de gehele mondiale waardeketen.

Door deze gezamenlijke lunchbijeenkomst wil Nederland zich als EU-voorzitter inzetten om de synergie tussen hulp en handel verder vorm te geven. De EU, ’s werelds grootste markt met één gezamenlijk handelsbeleid, heeft met zijn handels- en OS-instrumenten ook de slagkracht om mondiale waardeketens structureel te verduurzamen.